

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

POP Pankkikeskus osk
Hevosenkentä 3
02600 ESPOO

Julkisen varoituksen antaminen ja seuraamusmaksun määrääminen

1 Päätös

Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008, jäljempänä myös FivaL) 39 §:n 1 momentin nojalla POP Pankkikeskus osk:lle (ent. POP Pankkiliitto osk, Y-tunnus 10909613, jäljempänä myös keskusyhteisö) julkisen varoituksen sen johdosta, että POP Pankkikeskus osk on ainakin ajalla 1.4.–29.4.2019 laiminlyönyt noudattaa

- talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010, jäljempänä myös TYLL) 3 luvun 17 §:n 1 momenttia, kun se on laiminlyönyt yhteenliittymän toimintaa koskevan ohjausvelvollisuutensa, ja kun sillä ei ole ollut riittäviä ohjeita yhteenliittymään kuuluville jäsenosuuspankeille niiden operatiivisten riskien hallinnasta; ja
- talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 3 luvun 18 §:ää (616/2014), kun sillä ei ole ollut yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistavaa luotettavaa hallintoa sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävää sisäistä valvontaa; sekä
- talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (616/2014) 6 luvun 32 §:n 2 momenttia, kun se on laiminlyönyt yhteenliittymään kuuluvia jäsenosuuspankkeja koskevan valvontavelvollisuutensa.

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 1 momentin, 41 §:n 1 momentin ja 41 b §:n 1 momentin nojalla POP Pankkikeskus osk:lle yhteisen seuraamusmaksun sen johdosta, että POP Pankkikeskus osk on ainakin ajalla 1.4.2019–29.4.2019 laiminlyönyt noudattaa

- luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014, jäljempänä myös LLL) 9 luvun 2 §:n 1 momenttia, kun sillä ei ole ollut tehokkaita ja luotettavia hallinto- ja ohjausjärjestelmiä yhteenliittymän toimintaan kohdistuvien operatiivisten riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi, ja kyseisen momentin 1, 2 ja 3 kohtaa, kun sillä ei ole ollut yhteenliittymän toimintaan kohdistuvien operatiivisten riskien hallinnan osalta selkeää organisaatorakennetta, jossa toimivalta- ja vastuusuhteet ovat kattavasti ja selkeästi määritelty, eikä tehokkaita riskienhallinnan raportointiprosesseja ja terveitä sisäisen valvonnan ja hallinnon prosesseja; ja

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § 15 k ja 20 k

- luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 9 luvun 8 §:n 2 momenttia, kun sen riskien valvontatoiminto ei ole huolehtinut siitä, että yhteenliittymän olennaiset operatiiviset riskit tunnistetaan, mitataan ja raportoidaan keskusyhteisön hallitukselle, sekä siitä, että hallitus saa kokonaiskuvan yhteenliittymään kohdistuvista riskeistä, eikä sen riskien valvontatoiminto ole osallistunut aktiivisesti kaikkien olennaisten riskienhallintaa koskevien päätösten tekemiseen yhteenliittymässä; ja pykälän 3 momenttia, kun yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaa hoitaneella toiminnolla ei ole ollut riittäviä voimavaroja yhteenliittymän riskienhallintaa koskevien tehtävien hoitamiseksi; sekä
- luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 9 luvun 16 §:n 1 momenttia, kun sillä ei ole ollut riittäviä menetelmiä yhteenliittymän operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi; ja pykälän 2 momenttia, kun sillä ei ole ollut riittäviä operatiivisten riskien hallintaan liittyviä tietojärjestelmiä, sekä mainittua pykälää täydentäviä, päätöksen kohdassa 3.2 mainittuja Finanssivalvonnan määräyksiä.

Yhteisen seuraamusmaksun määrä on 680 000 euroa ja se määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Finanssivalvonnan johtokunta on päättänyt julkisen varoituksen antamisesta ja yhteisen seuraamusmaksun määräämisestä kokouksessaan 13.9.2021.

2 Kuuleminen

Finanssivalvonta on 20.1.2021 päivätyllä kuulemiskirjeellä varannut POP Pankkikeskus osk:lle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti tilaisuuden ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

POP Pankkikeskus osk on 11.2.2021 toimittanut Finanssivalvonnalle 10.2.2021 päivätyyn vastineen.

3 Päätöksen perustelut

3.1 Finanssivalvonnan tekemä tarkastus

Finanssivalvonta teki POP Pankkikeskus osk:ssa vuoden 2019 huhtikuussa tarkastuksen, jonka tavoitteena oli selvittää, onko POP-yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinta luotettavalla tavalla järjestetty. Tarkastus kohdistui operatiivisten riskien hallintaan liittyviin tietojärjestelmiin, prosesseihin, dokumentaatioon, vastuunjakoon ja raportointiin.

Finanssivalvonnan tekemät tarkastushavainnot perustuvat keskusyhteisön Finanssivalvonnalle toimittamaan ennakkomateriaaliin, keskusyhteisön ja kahden yhteenliittymään kuuluvan jäsenosuuspankin tiloissa tehtyihin

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

haastatteluihin sekä ennalta pyydettyjen tietojen verifiointiin ja niiden perusteella valittuihin otoksiin.

Tarkastuksessa on käynyt ilmi, että keskusyhteisöllä ei ole ollut riittäviä järjestelmiä, menettelytapoja ja resursseja yhteenliittymän operatiivisten riskien hallitsemiseksi ja sisäisen valvonnan järjestämiseksi.

Finanssivalvonta on toimittanut keskusyhteisölle 1.7.2019 päivätyn tarkastusraportin luonnoksen, johon keskusyhteisö on antanut 16.8.2019 päivätyn vastineen. Lopullinen tarkastusraportti on toimitettu keskusyhteisölle 23.8.2019. Finanssivalvonta on lisäksi toimittanut keskusyhteisölle 6.11.2019 päivätyn tarkastuskirjeen, johon keskusyhteisö on toimittanut vastineen 30.12.2019.

3.2 Sovellettavat säännökset ja määräykset

TYLL:n (599/2010) 3 luvun 17 §:n 1 momentin mukaan keskusyhteisö ohjaa yhteenliittymän toimintaa. Keskusyhteisöllä on oltava ohjeet yhteenliittymään kuuluville yrityksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi tarvittavista laadullisista vaatimuksista ja niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Tässä pykälässä tarkoitetuissa ohjeissa on otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7–9 ja 12 luvussa säädetään.

TYLL:n 3 luvun 18 §:n (616/2014) mukaan yhteenliittymään kuuluva yritys ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Keskusyhteisöllä on oltava yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Keskusyhteisön on täytettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7–9 luvussa konsolidointiryhmän emoyritykselle asetetut vaatimukset.

TYLL:n (599/2010) 6 luvun 32 §:n 2 momentin mukaan keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti.

LLL:n (610/2014) 9 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksesta ja sen riskienhallinnasta, sovelletaan myös luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyritykseen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvaan muuhun yritykseen ja luottolaitoksen konsolidointiryhmän riskienhallintaan.

LLL:n (610/2014) 9 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan luottolaitoksella on oltava tehokkaat ja luotettavat sekä kirjallisesti kuvatut hallinto- ja

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § 15 k ja 20 k

ohjausjärjestelmät luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvien nykyisten ja tulevien riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi. Näihin kuuluvat:

- 1) selkeä organisaatorakenne, jossa toimivalta- ja vastuusuhteet on määritelty kattavasti ja selkeästi;
- 2) tehokkaat riskienhallinnan raportointiprosessit;
- 3) terveet sisäisen valvonnan, hallinnon ja laskennan prosessit;
- 4) palkitsemisjärjestelmiä koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat, jotka ovat sopusoinnussa terveen ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistävät sitä.

LLL:n (619/2014) 9 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien on oltava laitoksen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden kattavia ja oikeasuhteisia.

LLL:n (610/2014) 9 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan luottolaitoksella on oltava luottolaitoksen liiketoiminnoista riippumattomat riskien valvontatoiminto, säännösten ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamista valvova toiminto, sisäinen tarkastus sekä muut tarpeelliset valvontatoiminnot. Pykälän 2 momentin mukaan riskien valvontatoiminnon tehtävänä on huolehtia siitä, että luottolaitoksen olennaiset riskit tunnistetaan, mitataan ja raportoidaan hallitukselle. Valvontatoiminnon on osallistuttava aktiivisesti laitoksen riskistrategian luomiseen ja kaikkien olennaisten riskienhallintaa koskevien päätösten tekemiseen sekä huolehdittava siitä, että hallitus saa kokonaiskuvan luottolaitokseen kohdistuvista riskeistä. Pykälän 3 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitetuille valvontatoiminnoille on annettava niiden tehtävien hoitamiseksi riittävä hallinnollinen asema, toimivalta ja voimavarat.

LLL:n (610/2014) 9 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan luottolaitoksella on oltava menetelmät operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Sen on varauduttava ainakin mallintamisriskin sekä harvoin tapahtuvien, vakavien riskitapahtumien toteutumiseen. Laitoksen täytyy selkeästi kuvata, mitä se pitää operatiivisina riskeinä. Sillä on oltava operatiivisen riskin hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat. Pykälän 2 momentin mukaan luottolaitoksella on oltava riittävät, turvalliset ja toimintavarmat maksu-, arvopaperi- ja muut tietojärjestelmät.

LLL:n (610/2014) 9 luvun 24 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä muun ohella 16 §:ssä tarkoitettusta operatiivisesta riskistä.

Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden 8/2014 "Operatiivisen riskin hallinta rahoitussektorin valvottavissa" (jäljempänä MOK 8/2014)¹ luvun 4.2 kohdan 5 määräyksen mukaan valvottavan hallituksen on hyväksyttävä operatiivisen riskin hallinnan periaatteet, jotka kattavat riskin

¹ Versio 3. Voimassa tapahtumahetkellä.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

tunnistamisessa, arvioinnissa, seurannassa ja rajoittamisessa käytettävät menetelmät ja prosessit.

MOK 8/2014 luvun 4.3 kohdan 12 määräyksen mukaan riskien jatkuvassa arvioinnissa on otettava huomioon riskien toteutumisen todennäköisyys ja vaikutukset vahingon sattuessa. Valvottavan on riskinhallinnan suunnittelussaan vahvistettava tarpeelliset riskien vähentämiskeinot ja muut toiminnassa edellytettävät korjaavat toimenpiteet.

MOK 8/2014 luvun 4.3 kohdan 13 määräyksen mukaan valvottavan on keskeisten toimintojen osalta päätettävä hyväksyttävästä riskinottotasosta ja asetettava merkittävälle riskeille limiitit tai muut rajoitteet.

MOK 8/2014 luvun 4.3 kohdan 14 määräyksen mukaan valvottavan on luotava vaihtoehtoisia toteutumisenäkymiä (skenaarioita), joilla pyritään ottamaan huomioon ainakin keskeisten prosessien, järjestelmien ja henkilöiden toimimattomuus ja ulkoisten tekijöiden vaikutus.

MOK 8/2014 luvun 4.4 kohdan 24 määräyksen mukaan valvottavan on säännöllisesti arvioitava havaitsemiensa operatiivisten riskien luonnetta ja riskien toteutumisen todennäköisyyksiä sekä seurattava toteutuneita tappioita ja niiden määrää. Valvottavan on selvitettävä vahinkotapahtumien toteutumiseen vaikuttavat tekijät ja seuraussuhteet.

MOK 8/2014 luvun 4.4 kohdan 25 määräyksen mukaan valvottavan hallituksen ja toimivan johdon tulee saada tietoa valvottavan eri liiketoimintalueiden tärkeimmistä operatiivisista riskeistä. Osana sisäisen valvonnan järjestämistä hallituksen tulee saada säännöllisesti raportit valvottavan tärkeimmistä riskeistä ja vahinkotapahtumista.

MOK 8/2014 luvun 6 kohdan 3 määräyksen mukaan valvottavan hallituksen on varmistettava, että valvottavalla on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät. Tietojärjestelmien riittävyttä ja asianmukaisuutta tulee arvioida suhteessa valvottavan oman toiminnan lähtökohtiin, hallituksen asettamiin vaatimuksiin sekä siihen, että järjestelmät tukevat liiketoimintaa hallituksen linjausten mukaisesti.

MOK 8/2014 luvun 6 kohdan 16 määräyksen mukaan valvottavan tulee myöntää käyttövaltuudet tietoihin, ohjelmiin ja järjestelmiin sekä valvoa järjestelmien käyttöä johdon hyväksymien yhtenäisten periaatteiden mukaisesti. Käyttövaltuuksien tulee määräytyä käyttäjän työtehtävien perusteella. Valvottavan tulee rajata tietoihin, ohjelmiin ja järjestelmiin pääsy valtuutetuille henkilöille teknisin keinoin. Käyttövaltuuksien loukkaukset tulee selvittää ja ne tulee raportoida organisaatiossa järjestelmistä vastaavalle taholle.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

3.3 Riskienhallinnan organisointi ja voimavarat

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Keskusyhteisön hallituksen hyväksymän riskienvalvonnan ohjeen 26.9.2018 mukaan keskusyhteisön riskien valvontatoiminnon tehtävänä on muun ohella seurata ja arvioida säännöllisesti operatiivisten riskien luonnetta, toteutumisen todennäköisyyttä ja mahdollista vaikutusta yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ja yritysten toimintaan.

Finanssivalvonnalle toimitetusta tarkastuksen ennakkomateriaalista ei ole voinut päätellä sitä, miten operatiivisia riskejä yhteenliittymässä käytännössä hallitaan. Tarkastuksen aikana keskusyhteisöstä ei ole löytynyt henkilöitä, jotka olisivat osanneet riittävällä tavalla kertoa, miten yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinta on kaikilta osin järjestetty.

Tarkastuksessa tehdyissä haastatteluissa on käynyt ilmi, että keskusyhteisön riskien valvontatoiminto ei ole osallistunut yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaan, vaan yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinta oli siirtynyt keskusyhteisön hallituksessa hyväksytyyn riskienvalvonnan ohjeen vastaisesti keskusyhteisön compliance-toiminnon vastuulle.

Compliance-toiminnon operatiivisia riskejä koskevassa ”Riskiarvio 2018” -asiakirjassa on esitetty muun ohella seuraavaa: ”Riskien valvontatoiminto arvioi säännöllisesti havaitsemiensa operatiivisten riskien luonnetta ja riskien toteutumisen todennäköisyyksiä koko yhteenliittymässä. Käytännössä keskusyhteisön compliance-toiminto on toistaiseksi kerännyt operatiivisten riskien raportit yhteistyössä riskienvalvonnan kanssa.”

Keskusyhteisön compliance-toiminto on tarkastuksen hetkellä muodostunut [REDACTED]. Käytännössä vastuu yhteenliittymän operatiivisten riskien valvonnasta on ollut [REDACTED] tämän lisäksi ollut myös compliance-vastuita.

Compliance-toiminnon puolivuosisraportin 1.7.–31.12.2018 mukaan merkittävä osa compliancen työpanoksesta loppuvuonna 2018 on käytetty MiFID II -käyttöönoton ohjeistuksiin, ja [REDACTED] on hoitanut vuonna 2018 myös operatiivisten riskien hallintaa ja raportointia POP Pankeissa.

POP Pankkikeskus osk:n vastine

Keskusyhteisö on vastineessaan esittänyt, että vuosina 2018–2019 keskusyhteisön riskienvalvonta- ja compliance-toiminnoissa on tapahtunut useita avainhenkilöiden henkilömuutoksia, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet tarkastushetkellä havaittuun operatiivisten riskien valvonnan organisoimisen tasoon sekä ohjeistuksen ajantasaisuuteen itse tekemisen tason kuitenkin vaarantumatta. Keskusyhteisö on esittänyt nämä henkilömuutokset

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

vastineen liitteenä 1 toimittamassaan asiakirjassa ”Operatiivisen riskin hallinnan organisointi aikaisemmin ja muutokset vuosina 2019–2020”.

Kyseessä olevassa asiakirjassa on esitetty kuusi kohtaa operatiivisen riskin hallinnan organisoimisesta keskusyhteisössä vuodesta 2017 vuoteen 2020. Asiakirjassa on esitetty muun ohella, että riskienvalvontatoiminnosta compliance-toimintoon siirtyneen henkilön eläköitymisen helmikuussa 2019

[REDACTED].
Edelleen mainitussa asiakirjassa on esitetty muun ohella, että operatiivisen riskin valvonta siirrettiin ohjeistuksen osalta compliance-toiminnolle vuonna 2019, koska konkreettinen tekeminen ja työnjohto oli compliance-tiimissä ja tiimissä oli tehty tarvittavat rekrytoinnit tai päätökset niiden toteuttamisesta. Seitsemännessä kohdassa on esitetty muun ohella, että vuoden 2019 aikana on toteutettu pankkikäyntejä [REDACTED] ja operatiivisen riskin asiantuntijan kanssa.

Vastineessaan keskusyhteisö on todennut merkittävänä seikkana keskeisen avainhenkilön eli riskienvalvonnasta vastaavan johtajan siirtymisen POP Pankki -ryhmän ulkopuolisiin tehtäviin vuodenvaihteessa 2018–2019 sekä

[REDACTED].
Edelleen keskusyhteisö on vastineessaan esittänyt, että esitetystä tarkastushavainnosta poiketen vastuu yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinnasta ei tarkastusajankohtana ollut siirtynyt riskienvalvonta-toiminnolta compliance-toimintoon.

[REDACTED].
Lisäksi vastineessaan keskusyhteisö pyytää kiinnittämään huomiota riskienvalvonnan organisoinnissa vuosina 2019 ja 2020 tehtyihin parannuksiin ja kehitystoimenpiteisiin. Keskusyhteisön mukaan arvioitaessa toimintojen organisointia, on oleellista huomioida, etteivät puutteet organisoimisessa resurssivajeen osalta ole johtuneet huolimattomuudesta tai ole olleet tietoisesti toteutettuja. Keskusyhteisön mukaan resurssivajeet ovat lisäksi olleet lyhytaikaisia ja osin luonteeltaan sellaisia, ettei niiden välttäminen täysin ole ollut mahdollista.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisössä ei ole ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin ohjeiden toimeenpanemiseksi keskusyhteisössä ja yhteenliittymässä, mistä johtuen keskusyhteisö ei ole voinut varmistua siitä, että sen riskien hallintaan liittyvät hallinto- ja ohjausjärjestelmät ovat tosiasiansa olleet riittävän tehokkaat ja luotettavat yhteenliittymän toimintaan kohdistuvien nykyisten ja tulevien operatiivisten riskien tunnistamiseksi,

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi. Keskusyhteisö on samalla laiminlyönyt huolehtia siitä, että sillä on yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Tästä ovat osoituksena päätöksen luvussa 3.4 todetut laiminlyönnit ja puutteet.

Finanssivalvonta katsoo edelleen, että keskusyhteisöllä ei ole ollut riskien valvontatoiminnon osalta selkeää organisaatorakennetta, jossa toimivalta- ja vastuusuhteet olisi määritelty kattavasti ja selkeästi, mikä on käynyt ilmi paitsi ennakkomateriaalista, myös tarkastuksella tehdyissä haastatteluissa, ja mitä keskusyhteisön vastineessaan esittämäkin ilmentää yksittäisen toimihenkilön sijoittumisesta ja vastuusta riskienvalvonta-toiminnon ja compliance-toiminnon välillä. Mainitusta selkeän organisaatorakenteen puutteesta on osoituksena myös se, että keskusyhteisön compliance-toiminto on hoitanut yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaa riskien valvontatoiminnon sijaan vastoin keskusyhteisön hallituksen vahvistamaa ohjetta. Finanssivalvonta on tarkastusraportin luonnoksessa esittänyt tarkastushavaintonaan tältä osin, että vastuu operatiivisista riskeistä on compliance-toiminnolla ja että haastatteluissa kävi ilmi, että riskienvalvonta-toiminnolla ei ole vastuuta operatiivisista riskeistä, mitä tarkastushavaintoa keskusyhteisö ei ole tarkastusraportin luonnokseen antamassaan vastineessa kiistänyt. Edelleen Finanssivalvonta on tarkastusraportin luonnoksessa esittänyt, että keskusyhteisössä operatiivisten riskien hallinta on sisäisen politiikan vastaisesti annettu keskusyhteisön compliance-toiminnolle, jolla ei ole resursseja operatiivisten riskien valvontaan, miltä osin keskusyhteisö ei ole tarkastushavaintoa kiistänyt tarkastusraportin luonnokseen antamassaan vastineessa.

Finanssivalvonta katsoo, että compliance-toiminnolla ei ole ollut riittäviä voimavaroja yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaa koskevien tehtävien hoitamiseksi. Keskusyhteisön käytettävissä olevilla compliance-resursseilla ei ole ollut mahdollista huolehtia muun muassa siitä, että yhteenliittymän olennaiset operatiiviset riskit tunnistetaan, mitataan ja raportoidaan hallitukselle. Voimavarojen vähäisyys on ilmennyt riskienhallintaan liittyvien tehtävien puutteellisena hoitamisena, jota käsitellään tämän päätöksen kohdassa 3.4.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on vastineessaan esittänyt merkittävänä seikkana keskeisen avainhenkilön eli riskienvalvonnasta vastaavan johtajan siirtymisen POP Pankki -ryhmän ulkopuolisiin tehtäviin vuodenvaihteessa 2018–2019 sekä [REDACTED]

[REDACTED], Finanssivalvonta toteaa, että tarkastuksessa on edellä todetulla tavalla käynyt ilmi, että keskusyhteisön riskienvalvonta-toiminto ei ole osallistunut yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaan, vaan yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinta oli siirtynyt compliance-toiminnon vastuulle. Lisäksi tarkastuksen aikana eli huhtikuussa 2019, [REDACTED] keskusyhteisöstä ei ole löytynyt henkilöitä, jotka olisivat osanneet riittäväällä tavalla kertoa,

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

miten yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinta on kaikilta osin järjestetty. Näin ollen Finanssivalvonta katsoo, ettei keskusyhteisön [REDACTED] [REDACTED] koskevalla väitteellä ole merkitystä asian arvioinnissa.

Ottaen huomioon tarkastuksessa ilmi tulleet puutteet riskienhallinnan organisoimisessa ja voimavaroissa sekä jäljempänä kohdassa 3.4 todetut puutteet riskienhallintaan liittyvien tehtävien hoitamisessa, Finanssivalvonta katsoo keskusyhteisöltä jääneen näyttämättä toteen sen vastineessa esittämä väite, ettei myös itse tekemisen taso operatiivisten riskien valvonnassa olisi vaarantunut.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on viitannut riskienvalvonnan organisoinnissa vuosina 2019 ja 2020 tehtyihin parannuksiin ja kehitystoimenpiteisiin, Finanssivalvonta toteaa, ettei niillä tarkastusajankohdan jälkeen tapahtuneina seikkoina ole merkitystä käsillä olevan asian arvioinnissa tältä osin.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisö on laiminlyönyt noudattaa TYLL:n 3 luvun 18 §:ää ja LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia ja sen 1 kohtaa sekä LLL:n 9 luvun 8 §:n 3 momenttia.

3.4 Riskienhallintaan liittyvät tehtävät

3.4.1 Operatiivisten riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Tarkastuksessa ilmenneen mukaan keskusyhteisön hallitus on hyväksynyt keskusyhteisön yhteenliittymään kuuluville jäsenosuuspankeille annettavat ohjeistukset, minkä jälkeen ne on käsitelty jokaisen jäsenosuuspankin hallituksessa. Jäsenosuuspankkien on tullut päivittää oman toimintansa mukaisiksi toimintaohjeiden kohdat, jotka ovat merkitty erikseen. Muilta osin jäsenosuuspankkien on tullut hyväksyä toimintaohje annetun mukaisena. Keskusyhteisön antamat ohjeistukset ovat siten olleet joko sitovia tai ei-sitovia ohjeistuksia, eli niin sanottuja malliohjeistuksia.

Keskusyhteisön hallituksen hyväksymän riskienvalvonnan ohjeen 26.9.2018 mukaan sen tarkoituksena on kuvata, miten keskusyhteisön riskienvalvonta käytännössä toteutetaan, ja miten riskialuekohtaisia keskusyhteisön vahvistamia liiketoiminnan ohjausrajoja seurataan keskusyhteisön riskien valvontatoiminnossa. Ohjeessa keskusyhteisö vahvistaa riskialuekohtaiset liiketoiminnan ohjausrajat sovellettavaksi sekä yhteenliittymään kuuluvissa jäsenosuuspankeissa että yhteenliittymän tasolla. Muista riskilajeista poiketen operatiivisten riskien riskinottohalukkuutta ei ole ohjeessa kuitenkaan määritetty eikä operatiivisille riskeille ole myöskään asetettu niiden hallintaan liittyviä seurattavia mittareita tai limiittejä.

Yhteenliittymän jäsenosuuspankeissa operatiivisten riskien arviointi on toteutettu vuosittain riskien itsearviointi -lomakkeella. Itsearviointia on tullut päivittää myös kesken vuoden, mikäli pankin johto on havainnut ennen

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

tunnistamattomia operatiivisia riskejä. Keskusyhteisö ei ole toteuttanut omaa operatiivisten riskien itsearviointia lainkaan.

Keskusyhteisön operatiivisten riskien tunnistamisen ja arvioinnin tulokset ovat esitetty Riskiarvio 2018 -nimisessä asiakirjassa. Asiakirjassa on esitetty sanallisesti jäsenosuuspankkien riskien itsearviointien tulokset ja vuonna 2017 toteutuneet operatiiviset riskit. Asiakirjassa on esitetty muun ohella, että ylivoimaisesti suurimman riskiluvun pankkien arvioinneissa sai [REDACTED].

Lisäksi compliance-toiminnon puolivuosisraportti 1.7.–31.12.2018 sisältää sääntelyn noudattamiseen liittyvien toimenpiteiden ja riskien lisäksi sanallista kuvailua toteutuneista kriittisistä tapahtumista yhteenliittymässä.

POP Pankkikeskus osk:n vastine

Keskusyhteisö on esittänyt, että operatiivisen riskin seurannasta ja sen raportoimisesta riskienvalvontatoiminnolle vastanneen [REDACTED] [REDACTED] tyotehtävien yhteydessä vuosina 2017–2019 on käsitelty myös operatiivisen riskin hallintaa työnkuvan mukaisesti.

Keskusyhteisö on esittänyt edelleen, että keskusyhteisön hallituksen hyväksymässä riskienvalvonnan ohjeessa on ollut kuvattuna asianmukaiset operatiivisen riskin hallinnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat.

Keskusyhteisön mukaan se on siirtynyt vuoden 2020 aikana yhteiseen riskikehikkoon (Riskienottohalukkuuden viitekehys (RAF)), jossa eri riskialueille on määritelty riskienottohalukkuus ja sen mukainen limitointi, ja viitannut tämän osalta vastineensa liitteisiin 3 ja 4.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisön operatiivisten riskien hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat ovat olleet riittämättömät ja sellaisinakin niiden noudattaminen on ollut puutteellista. Keskusyhteisön hallituksen hyväksymässä riskienvalvonnan ohjeessa on sinänsä määritelty LLL:n 9 luvun 16 §:n 1 momentissa ja MOK 8/2014 luvun 4.2 kohdan 5 määräyksessä edellytetyt operatiivisten riskien hallinnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat, mutta niiden toteutumista ei ole keskusyhteisössä varmistettu. Näin ollen Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisöllä ei ole ollut LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momentissa edellytetyjä tehokkaita ja luotettavia hallinto- ja ohjausjärjestelmiä yhteenliittymään ja sen toimintaan kohdistuvien nykyisten ja tulevien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi, eikä mainitun säännöksen 3 kohdassa edellytetyjä terveitä sisäisen valvonnan ja hallinnon prosesseja. Niin ikään keskusyhteisöllä ei ole ollut LLL:n 9 luvun 16 §:n 1 momentissa edellytetyjä riittäviä menetelmiä operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi.

Edelleen keskusyhteisöllä ei ole ollut MOK 8/2014 luvun 4.3 kohdan 12 määräyksen edellyttämiä menetelmiä operatiivisten riskien jatkuvaan

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

arviointiin. Keskusyhteisö ei ole asettanut operatiivisille riskeille kohdan 13 määräyksen edellyttämiä liiketoiminnan hyväksyttävän riskinoton ohjausrajoja eikä merkittäviä riskejä koskevia limiittejä tai muita rajoitteita yhteenliittymän eikä jäsenosuuspankkien tasolla. Edelleen kohdan 14 määräyksessä edellytettyjä vaihtoehtoisia skenaarioita keskusyhteisö ei ole dokumentoinut lainkaan.

Edellä esitetyt seikat ovat olleet omiaan aiheuttamaan myös sen, ettei keskusyhteisöllä ole ollut edellytyksiä arvioida säännöllisesti operatiivisten riskien luonnetta ja riskien toteutumisen todennäköisyyksiä MOK 8/2014 luvun 4.4 kohdan 24 määräyksen mukaisesti.

Näin ollen keskusyhteisö ei ole ottanut selkeää vastuuta yhteenliittymän operatiivisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta.

Keskusyhteisö ei siten ole myöskään suorittanut riittävällä tavalla velvollisuuttaan ohjata ja ohjeistaa yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaa. Malliohjeistus, jota yhteenliittymän jäsenosuuspankki on voinut muokata omaan toimintaansa sopivaksi, ei ole riittävällä tavalla täyttänyt keskusyhteisölle TYLL:n 3 luvun 17 §:n 1 momentissa asetettua ohjausvelvoitetta.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on esittänyt siirtyneensä vuoden 2020 aikana yhteiseen riskikehikkoon, Finanssivalvonta toteaa, ettei sillä tarkastusajankohdan jälkeen tapahtuneena seikkana ole merkitystä käsillä olevan asian arvioinnissa tältä osin.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisö on laiminlyönyt noudattaa TYLL:n 3 luvun 17 §:n 1 momenttia ja LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia ja sen 3 kohtaa, LLL:n 16 §:n 1 momenttia sekä mainittua pykälää täydentäviä MOK 8/2014 luvun 4.2 kohdan 5 määräystä, luvun 4.3 kohtien 12, 13 ja 14 määräyksiä ja luvun 4.4 kohdan 24 määräystä.

3.4.2 Operatiivisten riskien valvonta

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Tarkastuksessa on keskusyhteisön sisäisen ohjauksen ja valvonnan osalta käynyt ilmi, ettei keskusyhteisö ole valvonut käyttövaltuushallinnan järjestämistä yhteenliittymän jäsenosuuspankeissa. Keskusyhteisön riskien valvontatoiminto (käytännössä compliance-toiminto) ei ole seurannut jäsenosuuspankkien raportteja ja valvonut jäsenosuuspankkien menettelyä käyttövaltuuksien myöntämisessä.

Tarkastuksen ennakkomateriaalina Finanssivalvonta on pyytänyt tietoja kahden yhteenliittymään kuuluvan jäsenosuuspankin myöntämistä luotoista ajalta 1.6.–31.12.2018. Pyyntöön sisältyi tieto siitä, kuka luoton on myöntänyt ja mitkä luotot olivat myönnetty lähipiirille. Keskusyhteisö ei kyennyt toimittamaan tietoja yhteenliittymän jäsenosuuspankkien myöntämistä luotoista ja niiden myöntäjistä niin, että tiedot olisivat olleet tarkastajien

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

käsiteltävissä ja hyödynnettävissä. Keskusyhteisöllä ei ollut pääsyä tietovarastoon, josta se olisi voinut poimia pyydyety antolainauksen tiedot, ja joista olisi ilmennyt myös käyttövaltuushallintaan liittyvät tiedot. Tietoja ei saatu myöskään suoraan palveluntarjoajalta [REDACTED], koska sen mukaan tietoja ei ohjelmallisesti saada vastaamaan jäsenosuuspankeille raportoituja tietoja. Lopulta tietomäärä jouduttiin supistamaan yhteen kuukauteen ja tiedot taulukoitiin Finanssivalvontaa varten erittäin työläästi kopiaimalla.

Keskusyhteisön compliance-toiminto on aikaisemmin tehnyt operatiivisten riskien tarkastuskäyntejä yhteenliittymään kuuluvissa jäsenosuuspankeissa. Vuodelle 2019 ei kuitenkaan ollut suunniteltu mitään käyntejä jäsenosuuspankkeihin. Jäsenosuuspankkien sisäisen valvonnan työkaluihin ei niin ikään ole kohdistettu keskusyhteisön valvontaa. Tarkastuksen perusteella keskusyhteisön compliance-toiminto on tehnyt jäsenosuuspankkien operatiivisten riskien sisäistä valvontaa lähinnä seuraamalla keskusyhteisön sisäisen tarkastuksen jäsenosuuspankkeja koskevia raportteja.

Tarkastuksessa ilmenneen perusteella keskusyhteisö ei ole myöskään kerännyt systemaattisesti tietoa yhteenliittymän operatiivisista riskeistä. Tämä on ilmennyt esimerkiksi siten, että keskusyhteisö ei ole kerännyt tietoja yhteenliittymään kuuluvien jäsenosuuspankkien niin sanotuista läheltä piti -tilanteista. Tarkastuksessa on käynyt ilmi, että esimerkiksi Kyrönmaan Osuuspankilla on vuonna 2018 ollut [REDACTED] ja Liedon Osuuspankilla [REDACTED].

Tarkastuksessa ilmenneen perusteella keskusyhteisössä ei ole ollut varsinaista tietojärjestelmää operatiivisten riskien seurantaan ja kirjaamiseen, vaan yhteenliittymään kuuluvien jäsenosuuspankkien raportointi keskusyhteisölle on tapahtunut vapaamuotoisesti ja sen tyyli on vaihdellut jäsenosuuspankkien välillä.

Keskusyhteisössä operatiivisten riskien valvonta on käytännössä perustunut yhteenliittymään kuuluvien jäsenosuuspankkien itsearviointiin. Jäsenosuuspankkien hallitus on järjestänyt kerran vuodessa talouden ja riskien seurantakokouksen, jossa toimiva johto on raportoinut hallitukselle pankin taloudellisen tuloksen ja riskiaseman. Keskusyhteisön riskienvalvonta-toiminto ei ole osallistunut tai antanut kokouksessa omaa näkemystään jäsenosuuspankin riskeistä, eikä riskienvalvonta-toiminnon laatimassa neljännesvuosittaisessa riskiraportissa ole käsitelty lainkaan yhteenliittymän operatiivisia riskejä.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus ei ole suorittanut yhteenliittymän operatiivisiin riskeihin kohdistuvia tarkastuksia yhteenliittymän aikana, joten myöskään sisäinen tarkastus ei ole voinut puutteita havaita.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

POP Pankkikeskus osk:n vastine

Keskusyhteisö on esittänyt, että operatiivisen riskin seurannasta ja sen raportoinnista riskienvalvonta-toiminnolle vastanneen [REDACTED] [REDACTED] tyotehtävät vuosina 2017–2019 ovat sisältäneet vuosittaiset valvontakäynnit jäsenluottolaitoksiin.

Keskusyhteisö on esittänyt edelleen, että se myöntää tarkastusraportilla esitetyt puutteet valvonnan tasosta oikeiksi seuraavien seikkojen osalta: riittämätön valvonnan dokumentointi, läheltä piti -tilanteita ei ole raportoitu systemaattisesti ja käyttövaltuutushallinnan valvontaa ei ollut järjestetty keskusyhteisössä.

Keskusyhteisön esittämän mukaan tarkastushetkellä voimassaoleissa operatiivisen riskin prosessikontrolleja käsittelevissä sisäisen valvonnan työkirjoissa ei ollut erikseen määritelty millä tavalla jäsenluottolaitoksissa toteutettu valvonta tulisi dokumentoida. Tämä on vaikuttanut dokumentoinnin perusteella saatavaan yleiskuvaan toteutetun valvonnan tasosta.

Arvioitaessa valvonnan toteutusta operatiivisen riskin hallinnan osalta keskusyhteisö on esittänyt, että riippumattomien toimintojen valvonnan prosessia ja sen dokumentointia on kehitetty voimakkaasti ja systemaattisesti vuosien 2019 ja 2020 aikana. Tältä osin keskusyhteisö on viitannut vastineensa liitteeseen 2, joka sisältää operatiivisen riskin valvontaprosessissa tapahtuneet konkreettiset parannukset vuosien 2019–2020 aikana.

Finanssivalvonnan kanta

Edellä mainitut tarkastuksessa ilmenneet laiminlyönnit ja puutteet ovat vaikuttaneet merkittävästi keskusyhteisön mahdollisuuksiin valvoa esimerkiksi jäsenosuuspankkien käyttövaltuushallintaa. Keskusyhteisön riskien valvontatoiminto ei ole pystynyt hyödyntämään käyttövaltuustietoja valvonnassaan, minkä seurauksena yhteenliittymän operatiiviset riskit ovat saattaneet jäädä tunnistamatta ja analysoimatta. Edellä esitettyjen seikkojen johdosta on ilmeistä, että keskusyhteisöllä ei ole ollut yhteenliittymän toimintaan nähden riittävää, tehokasta ja luotettavaa tietojärjestelmää tai muuta menettelyä yhteenliittymän käyttövaltuushallintaa koskevien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi, eikä siten myöskään yhteenliittymän operatiivisia riskejä koskevan valvonnan toteuttamiseksi. Näin ollen sillä ei ole myöskään ollut terveitä sisäisen valvonnan prosesseja. Keskusyhteisö ei ole näiden puutteiden johdosta kyennyt ohjaamaan ja valvomaan yhteenliittymän jäsenosuuspankkien prosesseja esimerkiksi lähipiiriluoantonantoon ja käyttöoikeuksiin liittyen. Keskusyhteisö ei ole myöskään riittävällä tavalla ohjannut ja ohjeistanut yhteenliittymän jäsenosuuspankkeja operatiivisten riskien raportoinnissa, joka on edellytys TYLL:n 6 luvun 32 §:n 2 momentissa keskusyhteisölle asetetun valvontavelvollisuuden toteuttamiselle ja valvonnan toimivuudelle.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

Edellä mainittu huomioon ottaen, ja koska keskusyhteisössä tietoja ei ole kerätty ja arvioitu systemaattisesti ja kattavasti, eikä keskusyhteisön riskien valvontatoiminto (käytännössä compliance-toiminto) ole osallistunut aktiivisesti kaikkien olennaisten riskienhallintaa koskevien päätösten tekemiseen yhteenliittymässä, ei keskusyhteisön riskien valvontatoiminnolla ole myöskään ollut edellytyksiä ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin operatiivisten riskien hallinnan prosessin ja riskienhallinnan puutteiden ja virheiden korjaamiseksi sekä riskien seuraamiseksi ja rajoittamiseksi. Keskusyhteisön kokonaiskuva yhteenliittymän operatiivisista riskeistä on ollut puutteellinen.

Finanssivalvonta katsoo, että edellä mainituilla perusteilla keskusyhteisöllä ei ole ollut yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistavaa luotettavaa hallintoa sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävää sisäistä valvontaa ja riittäviä riskienhallintajärjestelmiä.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on esittänyt operatiivisen riskin seurannasta ja sen raportoimisesta riskienvalvontatoiminnolle vastanneen [REDACTED] [REDACTED] tyotehtävien vuosina 2017–2019 sisältäneen vuosittaiset valvontakäynnit jäsenluottolaitoksiin, Finanssivalvonta toteaa, että tarkastuksessa keskusyhteisön kertoman mukaan vuodelle 2019 ei kuitenkaan ollut suunniteltu käyntejä jäsenosuuspankkeihin eikä keskusyhteisö ole myöskään tässä tarkoitettuja operatiivisten riskien tarkastuskäyntejä osoittanut.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on viitannut vuosien 2019 ja 2020 aikana tehtyihin kehitystoimenpiteisiin ja parannuksiin, Finanssivalvonta toteaa, ettei niillä tarkastusajankohdan jälkeen tapahtuneina seikkoina ole merkitystä käsillä olevan asian arvioinnissa tältä osin.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisö on laiminlyönyt noudattaa TYLL:n 3 luvun 18 §:ää ja 6 luvun 32 §:n 2 momenttia, LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia ja sen 3 kohtaa, LLL:n 9 luvun 8 §:n 2 momenttia ja LLL:n 9 luvun 16 §:n 2 momenttia sekä MOK 8/2014 luvun 6 kohtien 3 ja 16 määräyksiä.

3.4.3 Riskienvalvonnan raportointi keskusyhteisön hallitukselle

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Keskusyhteisön hallituksen 22.5.2018 antaman toimintaohjeen mukaan jäsenluottolaitokset raportoivat keskusyhteisön riskien valvontatoiminnolle omaan toimintaansa kohdistuvista operatiivisista riskeistä, häiriöistä ja tappioista vuosittain tai välittömästi, jos riskin aiheuttama tappio tai tappionvaara on [REDACTED] euroa, tai jos pankki näkee häiriöt tärkeiksi yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinnan varmistamisen kannalta.

Edellä kohdassa 3.4.2 on todettu, ettei keskusyhteisö ole kuitenkaan kerännyt tietoja yhteenliittymään kuuluvien jäsenosuuspankkien niin sanotuista läheltä piti -tilanteista. Vuonna 2018 ei ole myöskään raportoitu

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

yhtään läheltä piti -tilannetta keskusyhteisön hallitukselle. Jäsenosuuspankit ovat raportoineet läheltä piti -tilanteet ainoastaan omalle hallitukselleen.

POP Pankkikeskus osk:n vastine

Keskusyhteisö on vastineessaan esittänyt, että se myöntää tarkastusraportilla esitetyt puutteet valvonnan tasosta oikeiksi siltä osalta, että läheltä piti tilanteita ei raportoitu systemaattisesti. Keskusyhteisö on esittänyt edelleen, että tarkastushetkellä voimassaoleissa operatiivisen riskin prosessikontrolleja käsittelevissä sisäisen valvonnan työkirjoissa ei ollut erikseen määritelty, millä tavalla jäsenluottolaitoksissa toteutettu valvonta tulisi dokumentoida. Keskusyhteisön mukaan tämä on vaikuttanut dokumentoinnin perusteella saatavaan yleiskuvaan toteutetun valvonnan tasosta. Keskusyhteisön mukaan POP Pankkikeskuksen hallituksen hyväksymässä riskienvalvonnan ohjeessa on ollut kuvattuna asianmukaiset operatiivisen riskin hallinnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat.

Arvioitaessa valvonnan toteutusta operatiivisen riskin hallinnan osalta keskusyhteisö on esittänyt, että riippumattomien toimintojen valvonnan prosessia ja sen dokumentointia on kehitetty voimakkaasti ja systemaattisesti vuosien 2019 ja 2020 aikana. Tältä osin keskusyhteisö on viitannut vastineensa liitteeseen 2, joka sisältää operatiivisen riskin valvontaprosessissa tapahtuneet konkreettiset parannukset vuosien 2019–2020 aikana.

Finanssivalvonnan kanta

Edellä Finanssivalvonnan tarkastushavainnoista todettu sekä kohdassa 3.4.1 todetut puutteet operatiivisten riskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja hallinnassa huomioon ottaen, ja koska edellä luvussa 3.4.2 esitetyn mukaisesti keskusyhteisössä tietoa yhteenliittymän operatiivisista riskeistä ei ole kerätty ja arvioitu systemaattisesti ja kattavasti, eikä tähän ole ollut käyttövaltuushallinnan osalta myöskään soveltuvia tietojärjestelmiä tai muita menettelyjä, on ilmeistä, ettei keskusyhteisöllä ole myöskään ollut tehokkaita ja luotettavia riskienhallinnan raportointiprosesseja yhteenliittymään ja sen toimintaan kohdistuvista olennaisista operatiivisista riskeistä raportoimiseksi keskusyhteisön hallitukselle.

Siltä osin kuin keskusyhteisö on viitannut vuosien 2019 ja 2020 aikana tehtyihin kehitystoimenpiteisiin ja parannuksiin, Finanssivalvonta toteaa, ettei niillä tarkastusajankohdan jälkeen tapahtuneina seikkoina ole merkitystä käsillä olevan asian arvioinnissa tältä osin.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisö on laiminlyönyt noudattaa LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia ja sen 2 kohtaa, LLL:n 9 luvun 8 §:n 2 momenttia, LLL:n 9 luvun 16 §:n 1 ja 2 momenttia sekä MOK 8/2014 luvun 4.4 kohdan 25 määräystä.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § 15 k ja 20 k

4 Laiminlyönteihin soveltuvat hallinnolliset seuraamukset

4.1 Julkinen varoitus

4.1.1 Sovellettavat säännökset

FivaL:n 39 §:n 1 momentin (254/2013) mukaan Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa taikka 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle julkinen varoitus annetaan myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti. Pykälän 2 momentin (752/2012) mukaan julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

FivaL:n 42 §:n (752/2012) 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta, jos:

- 1) 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;
- 2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai
- 3) julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

4.1.2 Julkisen varoituksen antaminen

Koska keskusyhteisön TYLL:n 3 luvun 17 §:n 1 momenttia, 3 luvun 18 §:ää ja 6 luvun 32 §:n 2 momenttia koskevissa laiminlyönneissä ei ole kyse FivaL:n 38 §:n 1 momentissa tai 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesta menettelystä, näihin laiminlyönteihin soveltuva hallinnollinen seuraamus on FivaL:n 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus.

Keskusyhteisö on esittänyt, että havaintoihin johtaneiden olosuhteiden taustasyyt eivät ole johtuneet tahallisuudesta tai huolimattomuudesta ja puutteet ovat liittyneet suurelta osin dokumentointiin. Keskusyhteisön mukaan korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty oma-aloitteisesti ja viipymättä. Lisäksi keskusyhteisö on esittänyt, että tarkastusajankohdan jälkeen sen riippumattomia toimintoja on kehitetty merkittävällä tavalla. Keskusyhteisön mukaan sen virheellistä menettelyä olisi pidettävä vähäisenä ja sanktion määräämistä sille olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana erityisesti huomioiden havaintojen taustasyyt sekä keskusyhteisön oma-aloitteisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus korjaavien toimenpiteiden toteuttamisessa, ja näin ollen seuraamus tulisi jättää määräämättä.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § 15 k ja 20 k

Finanssivalvonta toteaa tarkastuksessa ilmi käyneen perusteella, että päätöksen kohdissa 3.3, 3.4.1 ja 3.4.2 todetulla tavalla keskusyhteisö on laiminlyönyt yhteenliittymän ohjaus-, ohjeistus- ja niihin liittyvän valvontavelvollisuutensa eikä sillä ole ollut yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistavaa luotettavaa hallintoa eikä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävää sisäistä valvontaa, mikä on olennaisesti vaikuttanut siihen, että yhteenliittymässä operatiivisten riskien hallintaan liittyvien tehtävien hoitaminen on ollut puutteellista.

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon laiminlyöntien laadun ja laajuuden sekä keskusyhteisön aseman ammattimaisena toimijana ja yhteenliittymän ohjaus- ja valvontavelvollisena, että laiminlyöntejä ei voida kokonaisuutena arvioiden pitää FivaL:n 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla vähäisinä eikä asiassa ole tullut esille FivaL:n 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia seikkoja, joiden perusteella julkisen varoituksen antamista voitaisiin muutoin pitää ilmeisen kohtuuttomana, missä arvioinnissa Finanssivalvonta on ottanut huomioon laiminlyöntien aiheutumisen keskusyhteisön ilmeisestä huolimattomuudesta ja laiminlyöntien vaikutukset edellä todetulla tavalla yhteenliittymän operatiivisten riskien puutteelliseen hallintaan. Edelleen keskusyhteisö ei ole oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin laiminlyöntien korjaamiseksi, vaan se on ryhtynyt niihin vasta Finanssivalvonnan kehotuksesta tarkastuksessa ilmi tulleen seurauksena. Näin ollen asiassa on annettava julkinen varoitus.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n 1 momentin nojalla POP Pankkikeskus osk:lle julkisen varoituksen sen johdosta, että POP Pankkikeskus osk on ainakin ajalla 1.4.–29.4.2019 laiminlyönyt noudattaen TYLL:n 3 luvun 17 §:n 1 momenttia, kun se on laiminlyönyt yhteenliittymän toimintaa koskevan ohjausvelvollisuutensa, ja kun sillä ei ole ollut riittäviä ohjeita yhteenliittymään kuuluville jäsenosuuspankeille niiden operatiivisten riskien hallinnasta; ja TYLL:n 3 luvun 18 §:ää, kun sillä ei ole ollut yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistavaa luotettavaa hallintoa sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävää sisäistä valvontaa; sekä TYLL:n 6 luvun 32 §:n 2 momenttia, kun se on laiminlyönyt yhteenliittymään kuuluvia jäsenosuuspankkeja koskevan valvontavelvollisuutensa.

4.2 Seuraamusmaksu

4.2.1 Sovellettavat säännökset

LLL:n 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan (854/2016) mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä ja rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi tämän lain 9 luvun 2–21 §:n säännökset riskienhallinnasta. Pykälän 5 momentin (1199/2014) mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 4 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § 15 k ja 20 k

säännökset, määräykset ja luottolaitosdirektiivin, kriisinratkaisudirektiivin sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

FivaL:n 40 §:n (752/2012) 1 momentin mukaan seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

FivaL:n 41 §:n 1 momentin (1071/2017) mukaan seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonta. Pykälän 2 momentin (1229/2018) mukaan seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, muut ja aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Pykälän (611/2014) 8 momentin mukaan seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

FivaL:n 41 a §:n (241/2018) 1 momentin mukaan, jos seuraamusmaksu koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettua säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta. Pykälän 6 momentin mukaan edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kaksi kertaa suurempi kuin teolla tai laiminlyönillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä. Pykälän 14 momentin 1 kohdan mukaan tässä pykälässä liikevaihdolla tarkoitetaan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvan muun yrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen, tai jos maksuvelvollinen kuuluu luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään, konsolidoitujen tuottojen yhteenlaskettua määrää.

FivaL:n 41 b §:n (1071/2017) 1 momentin mukaan, jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38, 40 tai 41 a §:ssä tarkoitettua laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin mukaan yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

FivaL:n 42 §:n (752/2012) 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.²

² Virheellisen menettelyn vähäisyys tai seuraamusmaksun määräämisen ilmeinen kohtuuttomuus.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

4.2.2 Yhteisen seuraamusmaksun määräämisen edellytykset

Keskusyhteisö on esittänyt, että Finanssivalvonnan havainnot erityisesti operatiivisen riskin valvonnan organisointiin ja resurssointiin liittyen koskevat lyhyttä ajanjaksoa. Keskusyhteisön mukaan havaintoihin johtaneiden olosuhteiden taustasyyt eivät ole johtuneet tahallisuudesta tai huolimattomuudesta ja puutteet ovat liittyneet suurelta osin dokumentointiin. Keskusyhteisön mukaan korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty oma-aloitteisesti ja viipymättä. Lisäksi keskusyhteisö on esittänyt, että tarkastusajankohdan jälkeen sen riippumattomia toimintoja on kehitetty merkittävällä tavalla. Keskusyhteisön mukaan sen virheellistä menettelyä olisi pidettävä vähäisenä ja sanktion määräämistä sille olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana erityisesti huomioiden havaintojen taustasyyt sekä keskusyhteisön oma-aloitteisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus korjaavien toimenpiteiden toteuttamisessa, ja näin ollen seuraamus tulisi jättää määräämättä.

Finanssivalvonta on edellä päätöksen kohdissa 3.3 ja 3.4 esitetyllä tavalla todennut keskusyhteisön ainakin ajalla 1.4.2019–29.4.2019 laiminlyöneen noudattaa LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia ja sen 1, 2 ja 3 kohtaa, 9 luvun 8 §:n 2 ja 3 momenttia, 9 luvun 16 §:n 1 ja 2 momenttia sekä edellä mainittua pykälää täydentäviä MOK 8/2014 luvun 4.2 kohdan 5 määräystä, luvun 4.3 kohtien 12, 13 ja 14 määräyksiä, luvun 4.4 kohdan 24 ja 25 määräystä ja luvun 6 kohtien 3 ja 16 määräyksiä. Viitaten päätöksen edellä mainituissa kohdissa esitettyihin perusteluihin, Finanssivalvonta katsoo, etteivät laiminlyönnit ja niihin johtaneet syyt ole olleet keskusyhteisön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Keskusyhteisö on ryhtynyt toimenpiteisiin laiminlyöntien korjaamiseksi vasta Finanssivalvonnan kehoituksesta tarkastuksessa ilmi tulleen seurauksena. Niin ikään edellä mainituissa kohdissa Finanssivalvonnan tarkastushavainnoista esitetyn perusteella on todettavissa, ettei keskusyhteisön väite siitä, että puutteet ovat liittyneet suurelta osin dokumentointiin, pidä paikkaansa. Näin ollen Finanssivalvonta katsoo keskusyhteisön toimineen ilmeisen huolimattomasti, joten edellytykset seuraamusmaksun määräämiselle ovat olemassa.

Finanssivalvonta toteaa, että operatiivisten riskien hallinta on osa luottolaitosten vakavaraisuuden hallintaa. Riskienhallinnan tärkeyttä osoittaa se, että sen laiminlyöminen on säädetty LLL:ssa seuraamusmaksun alaiseksi. Päätöksessä todetulla tavalla keskusyhteisöllä ei ole ollut tehokkaita ja luotettavia hallinto- ja ohjausjärjestelmiä yhteenliittymän toimintaan kohdistuvien operatiivisten riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi. Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon LLL:n riskienhallintaa koskevien säännösten ja LLL:n operatiivista riskiä koskevaa 9 luvun 16 §:ää täydentävien Finanssivalvonnan määräysten tavoitteet sekä keskusyhteisön tekemien laiminlyöntien laadun ja laajuuden, että keskusyhteisön laiminlyönnejä ei voida kokonaisuutena arvioiden pitää vähäisinä. Asiassa ei myöskään ole tullut esille seikkoja, joiden johdosta seuraamusmaksun määräämistä keskusyhteisölle olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

Kokonaisuutena arvioiden julkista varoitusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena keskusyhteisön laiminlyönneistä.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että keskusyhteisön laiminlyönneistä on määrättävä yhteinen seuraamusmaksu.

4.2.3 Yhteisen seuraamusmaksun määrä

Finanssivalvonta katsoo keskusyhteisön vakavimmaksi laiminlyönniksi ja siten yhteisen seuraamusmaksun mitoittamisen lähtökohdaksi keskusyhteisön LLL:n 9 luvun 2 §:n 1 momenttia koskevan laiminlyönnin, kun keskusyhteisöllä ei ole ollut tehokkaita ja luotettavia hallinto- ja ohjausjärjestelmiä yhteenliittymän toimintaan kohdistuvien operatiivisten riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi.

Keskusyhteisön tekemät laiminlyönnit ovat käyneet ilmi Finanssivalvonnan vuonna 2019 tekemässä tarkastuksessa. Koska määrättävä yhteinen seuraamusmaksu koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun säännöksen laiminlyöntiä, määrättävä yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia yhteenliittymän näitä laiminlyönnejä edeltävän vuoden eli vuoden 2018 liikevaihdosta. Yhteenliittymän EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettujen konsolidoitujen tuottojen yhteenlaskettu määrä vuonna 2018 on ollut 101 833 602 euroa.

Finanssivalvonta on keskusyhteisön vakavimmasta laiminlyönneistä määrättävää seuraamusmaksua arvioidessaan ottanut kokonaisarvioinnissaan huomioon keskusyhteisön laiminlyönnin laadun, sekä laiminlyönnin laajuuden ja vaikutuksen yhteenliittymän operatiivisten riskien hallintaan. Operatiivisten riskien aiheuttamat tappiot luottolaitokselle voivat olla suuria ja niiden vaikutus luottolaitoksen vakavaraisuuteen on siten huomattava, minkä vuoksi keskusyhteisön laiminlyönti on laadultaan vakava. Lisäksi Finanssivalvonta on kokonaisarvioinnissaan ottanut huomioon laiminlyönnin kestoajan eli ainakin 1.4.–29.4.2019 ja keskusyhteisön ammattimaisuuden. Keskusyhteisön muut tässä päätöksessä mainitut LLL:n 9 luvun sekä LLL:n 9 luvun 16 §:ää täydentävien Finanssivalvonnan antamien määräysten laiminlyönnit Finanssivalvonta on ottanut yhteisen seuraamusmaksun määrää koskevassa kokonaisarvioinnissa huomioon korottavina seikkoina huomioiden kuitenkin laiminlyöntien osittaisen keskinäisen yhteyden. Toisaalta kokonaisarvioinnissa on otettu huomioon keskusyhteisön vastineessaan esittämät korjaavat toimenpiteet operatiivisten riskien hallintaan yhteenliittymässä.

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

Suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella Finanssivalvonta määrää POP Pankkikeskus osk:lle yhteisen seuraamusmaksun määrältään 680 000 euroa.

FINANSSIVALVONTA

Sähköisesti allekirjoitettu

Anneli Tuominen
johtaja

Pirjo Kyyrönen
johtava lakimies,
johtokunnan sihteeri

Lisätietoja antaa Tero Kurenmaa, yksikönpäällikkö, p. 09 183 5381

Liite Valitusosoitus

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

Liite päätökseen

Valitusosoitus

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esimerkiksi saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Valitus on toimitettava Helsingin hallinto-oikeudelle valitusajan kuluessa.

Valituksessa, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. vaatimusten perustelut,
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,

13.9.2021 FIVA 10/02.04/2020
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Osittain salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15 k ja 20 k

3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle, sekä
4. asiamiehen valtakirja, jos asiamiehenä toimii muu kuin asianaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Helsingin hallinto-oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valitus voidaan toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköpostitse, telekopiona taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Sähköisen asiointipalvelun, sähköpostin, postin tai telekopion käyttäminen taikka valituksen toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava Helsingin hallinto-oikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävissä muodossa Helsingin hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Asian käsittelystä Helsingin hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 56 42000

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi